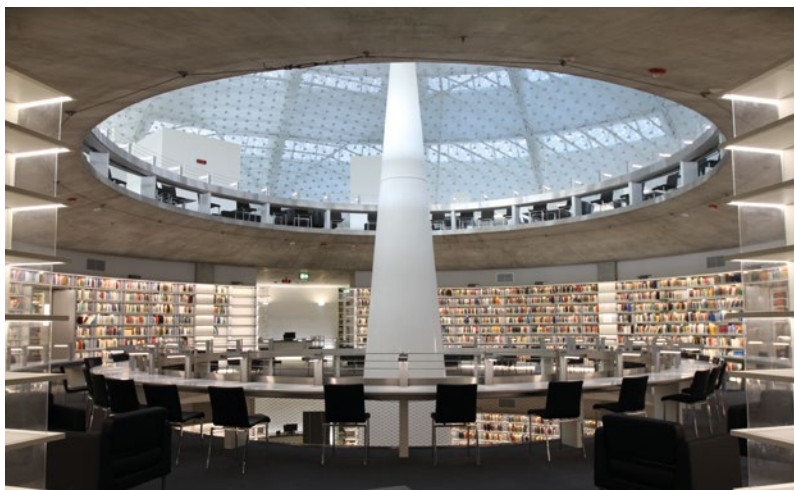

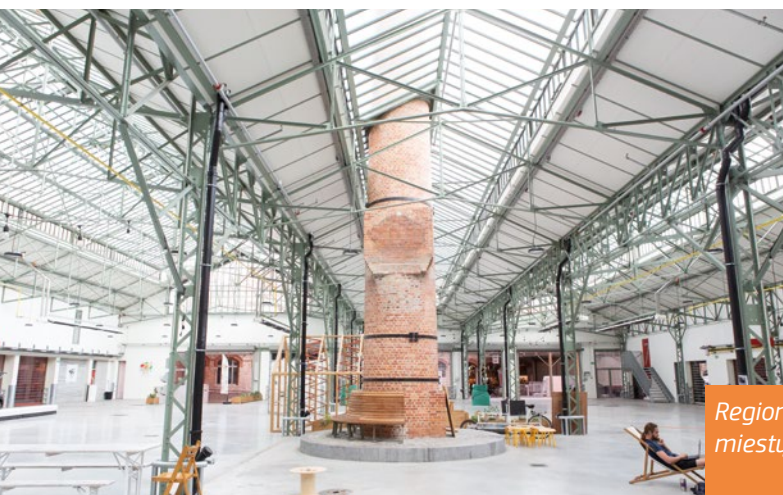

Europos
Komisija

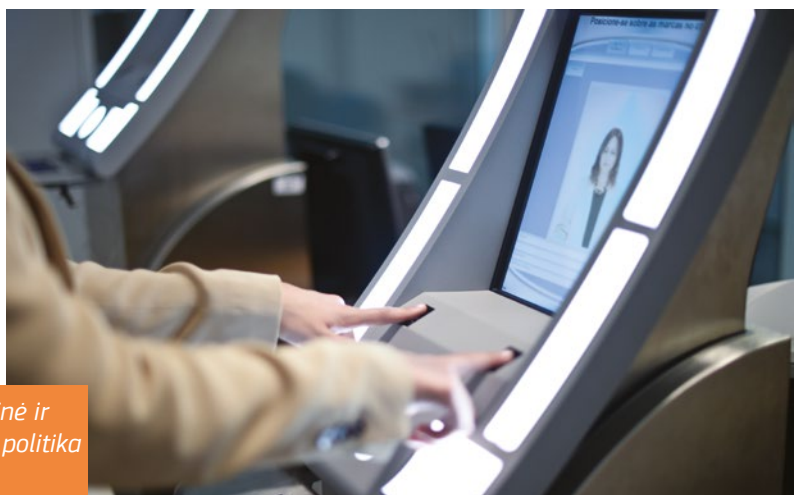

INFORMAVIMAS APIE STRATEGINĖS SVARBOS VEIKSMUS 2021–2027 M.

Praktinių priemonių rinkinys

Regioninė ir
miestų politika

Viršelio nuotraukos:

Estação do Oriente stotis Lisabonoje, Portugalijoje, suprojektuota gavus ES finansavimą kaip neatsiejama parodų vietos ir prekybos komplekso dalis. © Europos Bendrijos, 2002 m. Daugiau informacijos rasite [EK audiovizualiniame portale](#).

Naujoviškas **stebėjimo bokštas** su gamtiniais ir edukaciniais takais ties medžių viršūnėmis, pastatytas gavus ES paramą, **Krynica Zdrójus, Lenkija**. Ši nuotrauka – 2020 m. fotografijų konkurso „EUinmyRegion“ nugalėtoja. Paramos gavėjas: „Słotwiny Arena Sp. z o. o.“ © Michał Skowronek. Daugiau informacijos skaitykite [„Kohesio“](#).

ERPF lėšomis pastatytas **Pelešaco tiltas** jungia pietinę Dalmatijos dalį, labiausiai į pietus nutolusią **Kroatijos** Adrijos regiono dalį, ir žemyninę šalies dalį. © MMPI/ povezanahrvatska.eu. Daugiau informacijos skaitykite [„Kohesio“](#).

Naujasis **Kipro** universiteto Mokymosi išteklių centras – **biblioteka „Stelios Ioannou“** – siūlo įvairias tyrimų ir mokymosi paslaugas. Mokymosi centro statybai skirta parama iš ERPF. © Kipro universitetas / Kalia Christou (2020 m.). Daugiau informacijos skaitykite [„InfoRegio“](#).

Prancūzijos Mon Sen Mišelio įlankos jūrinės gamtos atkūrimas, finansuojamas ES lėšomis. © Europos Sąjunga, 2014 m. Daugiau informacijos skaitykite [„Kohesio“](#).

Be-Here patalpos **Briuselyje, Belgijoje**, buvusioje pramoniniame pastate, visiškai atnaujintame panaudojant ES lėšas. © Europos Sąjunga, 2020 m. Daugiau informacijos skaitykite [„InfoRegio“](#).

Automatizuoti sienos kontrolės punkto e. vartai Lisabonos (Portugalija) oro uoste – nuo šios iniciatyvos prasidėjo šiuolaikinės sienų kontrolės sistemos įgyvendinimas, remiamas iš Sanglaudos fondo. © Europos Sąjunga, 2014 m. Daugiau informacijos rasite [EK audiovizualiniame portale](#).

4 ir 9 puslapiuose pateiktos nuotraukos:

„Dizaino kūrimas XL 3D spausdinimu“ Amsterdame, Nyderlanduose, yra pagal sanglaudos politiką finansuojamas projektas. © „Aectual“. Daugiau informacijos skaitykite [„Kohesio“](#).

Prancūzijos Mon Sen Mišelio įlankos jūrinės gamtos atkūrimas, finansuojamas ES lėšomis. © Europos Sąjunga, 2014 m. Daugiau informacijos skaitykite [Kohesio](#).

© Europos Sąjunga, 2024 m.

Komisijos pakartotinio naudojimo politika įgyvendinama 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimu 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai. Dėl leidimo naudoti ar kopijuoti nuotraukas ar kitą medžiagą, kuriai netaikomos ES autorių teisės, reikia tiesiogiai kreiptis į autorių teisių turėtojus. ES neturi autorių teisių, susijusių su tam tikrais šio leidinio viršelyje ir 4 puslapyje nurodytais elementais.

Informavimas apie strateginės svarbos veiksmus 2021–2027 m.

2021–2027 m. programavimo laikotarpio reguliavimo sistemoje programoms visoje ES nustatyta nauja ypatybė – tai vadinamieji strateginės svarbos veiksmai. Kiekvienais metais visoje Europoje finansuojant tūkstančius Sanglaudos politikos projektų, naujomis Bendrųjų nuostatų reglamento (BNR) nuostatomis siekiama **išryškinti pagrindinius, simbolinius veiksmus** ir sudaryti sąlygas **papasakoti programos istoriją bei sanglaudos politikos indėlį**.

Strateginės svarbos veiksmus savo nuožiūra nustato valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos. Įgyvendinimo etape valstybės narės, vadovaujančiosios institucijos ir paramos gavėjai informuoja apie ES paramą ir užtikrina jos matomumą. Komisija siekia pasinaudoti strateginės svarbos veiksmų matomumu komunikacijos kampanijose.

Šio dokumento tikslas – būti įkvėpimo šaltiniu valstybėms narėms, vadovaujančiosioms institucijoms ir paramos gavėjams informuojant apie strateginės svarbos veiksmus. Tai yra diskusijų ir klausimų, iškeltų 2021 m. rugsėjo mėn. techniniame seminare apie strateginės svarbos veiksmus ir 2021 m. gruodžio mėn. informacinėje ES ekspertų grupėje komunikacijos klausimais, rezultatas.

Atsakomybės ribojimo pareiškimas.

Šį dokumentą parengė Komisijos tarnybos ir jis Europos Komisijos neįpareigoja. Autoritetingai aiškinti Sąjungos teisę yra kompetentingas tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Šiuo dokumentu siekiama suteikti įkvėpimo programų institucijoms ir valstybėms narėms informuojant apie strateginės svarbos veiksmus bei juos įgyvendinant.

STRATEGINĖS SVARBOS VEIKSMŲ PROGRAMAVIMAS

Plano nustatymas 2021–2027 m.

01

Kas yra strateginės svarbos veiksmas?

Strateginės svarbos veiksmas – veiksmas, labai padedantis siekti programos tikslų, kuriam taikomos specialios stebėsenos ir komunikacijos priemonės, kaip nustatyta BNR¹ 2 **straipsnio 5 punkte**. Tokia pati apibrėžtis taikoma INTERREG programoms, tačiau konkrečios nuostatos nustatytos INTERREG reglamente².

Kodėl reikėtų rinktis strateginės svarbos veiksmą?

Strateginės svarbos veiksmų nuostatų tikslas – užtikrinti didesnę ES paramos matomumą pasinaudojant informavimo apie programų remiamus simbolinius projektus potencialu. Todėl informuojant apie strateginės svarbos veiksmus siekiama simboliškai papasakoti programos istoriją ir padėti piliečiams geriau suprasti politikos pasiekimus.

Didesnis projektų matomumas kartu yra galimybė geriau suvokti ES naudą žmonių gyvenimui. Atsižvelgiant į tai, informuojant apie strateginės svarbos veiksmus taip pat turėtų būti pasakojama apie pagrindines Sąjungos vertybes ir horizontaliuosius sanglaudos politikos principus, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties **2 straipsnyje** ir BNR **9 straipsnyje**. Tai susiję su pagarba žmogaus orumui, laisvei, demokratijai, lygybei, teisei valstybei ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, pliuralizmą, nediskriminavimą, toleranciją, teisingumą, moterų ir vyrų solidarumą ir lygybę, lyčių aspekto integravimą, lyčių perspektyvos integravimą, prieinamumą neįgaliesiems, tvaraus vystymosi skatinimą ir principą „nedaryti reikšmingos žalos“.

Kas pasirenka veiksmus, kurie bus įtraukti į sąrašą?

Valstybės narės turi savo nuožiūra atrinkti veiksmus, kurie reikšmingai prisideda prie programos tikslų įgyvendinimo.

Kuriems fondams reikėtų rinktis strateginės svarbos veiksmus?

ERPF, Sanglaudos fondo, ESF+, TPF ir EJŖŽAF atveju informaciniais tikslais prie programos pridedamas planuojamų strateginės svarbos veiksmų sąrašas su tvarkaraščiu (BNR **22 straipsnio 3 dalis**).

Kokių rūšių projektai gali būti strateginės svarbos veiksmai?

Strateginės svarbos veiksmas gali būti atskiras (atskiros rūšies) projektas, projektų grupė arba veiksmas / priemonė.

¹[2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės.](#)

²[2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo \(INTERREG\), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis.](#)

Kas lemia, kad veiksmas yra strateginės svarbos?

Veiksmai turėtų būti pasirenkami atsižvelgiant į jų reikšmingą indėlį. Reikšmingo indėlio apibrėžimas skirtingose programose ir šalyse skiriasi ir galėtų būti grindžiamas atitinkamais iššūkiais, vystymosi poreikiais, nacionaliniais ar regioniniais planais ir veiksmais, kurių reikia imtis atitinkamoje šalyje ir programoje. Toliau pateikiami pasirinkti pavyzdžiai, ką būtų galima laikyti strategiškai svarbiais projekto elementais.

- **Sisteminis veiksmo pobūdis:** be šio veiksmo konkretus (-ūs) tikslas (-ai) gali būti nepasiekiamas (-i) ir (arba) tai gali turėti neigiamos įtakos tikslo (-ų) pasiekimui. Pvz., e. sveikatos sistema, bendra viešojo transporto bilietų pardavimo sistema.
- **Novatoriškas pobūdis:** veiksmas, sukuriantis naują politiką ar projekto sistemą.
- **Svarba nacionalinei, regioninei ir vietos ekonomikai:** veiksmą svarbiu laiko visuomenė. Pvz., regioninis tyrimų ir plėtros centras, sostinės aplinkkelis.
- **Ypatingas veiksmo pobūdis:** kai dėl specifikos ir vietos sąlygų negali būti daug tokio pobūdžio projektų. Pvz., regioninis transporto centras.
- **Poveikis dideliame skaičiuje galutinių gavėjų** (pvz., MVĮ) **ir (arba) jų pobūdis** (pvz., jaunimas).
- **Finansinis dydis:** prioritetine tvarka skiriama santykinai daug išteklių.

Iliustratyvūs strateginės svarbos veikslių pavyzdžiai

Programa:	Žalesnis regionas 	Konkurencingos MVĮ 	Kultūros regionai
Konkretus tikslas:	Plėtoti pažangiąsias elektros energijos sistemas, tinklus ir energijos kaupimo ne Transeuropiniame energetikos tinkle (TEN-E) sprendimus	Plėtoti ir stiprinti mokslinių tyrimų ir inovacinius pajėgumus ir pažangiųjų technologijų naudojimą	Stiprinti kultūros ir darnaus turizmo vaidmenį ekonominės plėtros, socialinės įtraukties ir socialinių inovacijų srityse
Strateginės svarbos veiksmai:	Sukurti ir integruoti modernią investicijų į atsinaujinančiuosius energijos išteklius valdymo sistemą regione	Įkurti regioninį verslumo centrą ir parengti dotacijų MVĮ skyrimo schemą	Atnaujinti 7 regiono kultūros paveldo vietas, pagerinti jų pasiekiamumą ir padidinti metinį lankytojų skaičių
Strateginė svarba:	Novatoriškumas: unikalios AEI valdymo sistemos sukūrimas	Ypatingas pobūdis: unikalus regioninis centras; finansinis dydis	Esminė svarba regioninei ekonomikai, t. y. turizmui
Biudžetas:	Iš viso: 250 000,00 EUR Bendras ES finansavimas: 212 500,00 EUR	Iš viso: 45 000 000,00 EUR Bendras ES finansavimas: 25 000 000,00 EUR	Iš viso: 12 000 000,00 EUR Bendro ES finansavimo dalis: 85 %
Laikotarpis:	Nuo 2023 m. sausio mėn. iki 2025 m. sausio mėn. (laikinas)	Planuojama pradžia 2023 m. I ketv., numatoma pabaiga 2027 m. II ketv.	2022–2027 m.

Atkreipkite dėmesį, kad pirmiau pateikti pavyzdžiai yra tik iliustracinio pobūdžio. Faktiniai strateginės svarbos veiksmai reiškia veiksmus, kurie labai padeda siekti programos tikslų.

Kur ir kada ši informacija turėtų būti teikiama?

Planuojamų strateginės svarbos veiksmų sąrašas įtraukiamas į programos **3 priedą** kartu su tvarkaraščiu (BNR **22 straipsnio 3 dalis**) ir perduodamas per SFC2021 programos pateikimo metu. Be tvarkaraščio siūloma įtraukti ir šiuos elementus, jei įmanoma ir jei jie jau žinomi:

- trumpą strateginės svarbos veiksmo (-ų) arba bent jau planuojamos (-ų) strateginės svarbos veiksmo (-ų) rūšies (-ių) aprašymą,
- galimą biudžetą (įskaitant ES dalį ir bendrą sumą),
- numatomą pradžios ir pabaigos datą,
- bet kurį kitą svarbų veiksmo elementą.

3 priedo simbolių riba yra 2 000, todėl informacija turi būti aiški ir glausta.

Ar strateginės svarbos veiksmai yra privalomi?

Strateginės svarbos veiksmai yra privalomi pagal BNR **22 straipsnio 3 dalį**, todėl kiekvienoje **ERPF, sanglaudos fondo, ESF+, TPF ir EJŖŽAF** finansuojamoje programoje turi būti nustatytas bent vienas toks veiksmas. Idealiu atveju manoma, kad kiekvienam konkrečiam programos tikslui galėtų būti numatytas bent vienas strateginės svarbos veiksmas. Tikslus strateginės svarbos veiksmų skaičius subalansuojamas savo nuožiūra pagal konkrečią programą.

Kaip išsirinkti strateginės svarbos veiksmus prieš juos atrinkant?

Remiantis BNR nuostatomis dėl **programavimo**, programos pateikimo per SFC2021 metu būtina pateikti planuojamų veiksmų sąrašą. Planuojamų veiksmų sąrašo sudarymas neturi įtakos tinkamai atrankos procedūrai **įgyvendinimo** etape. Galiausiai ne visi suplanuoti veiksmai gali būti atrinkti finansavimui arba vietoj jų galima pasirinkti kitus. Planuojamų veiksmų sąrašas gali būti keičiamas, tačiau bet kuriuo atveju Komisija turi būti apie tai informuota (BNR **73 straipsnio 5 dalis**), o strateginės svarbos veiksmų pažangą turėtų nagrinėti stebėsenos komitetas (BNR **40 straipsnio 1 dalies g punktas**), todėl programos keisti tik dėl šio aspekto nebūtina.

Kalbant apie **atranką**, turi būti taikomos BNR **73 straipsnyje** numatytos veiksmų atrankos taisyklės, kriterijai ir procedūros, kurios yra nediskriminacinės, skaidrios, kuriomis užtikrinamas prienamumas neįgaliesiems ir lyčių lygybė, atsižvelgiama į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, tvaraus vystymosi principą ir Sąjungos aplinkos politiką pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo **11 straipsnį** ir **191 straipsnio 1 dalį**.

Mūsų programoje nėra didelio masto projektų...

Strateginės svarbos veiksmai nebūtinai turi būti finansiškai dideli projektai arba projektai, susiję su didelėmis infrastruktūros intervencijomis. Svarbiais strateginiu požiūriu turėtų būti atrinkami tie projektai, kurie vertinami kaip labai svarbūs programai ir kurie reikšmingai padeda siekti programos tikslų.

Kuriuos kitus strateginės svarbos veiksmų aspektus reikėtų išskirti?

Stebėsenos komiteto vaidmuo: atsižvelgiant į stebėsenos komiteto vaidmenį stebint programos įgyvendinimą, BNR nuostatose jam taip pat nustatytas reikalavimas stebėti strateginės svarbos veiksmus. Stebėsenos komitetas nagrinės strateginės svarbos veiksmų įgyvendinimo pažangą (BNR **40 straipsnio 1 dalies g punktas**), t. y. numatoma, kad strateginės svarbos veiksmai bus nuolatinė stebėsenos komiteto posėdžių tema. Ta pati informacija bus pateikiama metinės veiklos peržiūros metu (pagal BNR **41 straipsnio 3 dalį**).

Strateginės svarbos veiksmų atranka: Atrankai, kaip ir visiems kitiems veiksams, taikomas BNR **73 straipsnis**, o BNR **73 straipsnio 5 dalyje** konkrečiai nurodyta: Kai vadovaujančioji institucija atranka strateginės svarbos veiksmą, ji per 1 mėnesį apie tai informuoja Komisiją ir jai pateikia visą aktualią informaciją apie tą veiksmą. Valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos atitinkamą informaciją Komisijai turėtų perduoti sistemoje SFC2021 – matomumo, skaidrumo ir komunikacijos modulyje 73 straipsnio 5 dalies tikslais buvo sukurtas naujas dokumento tipas „Informacija apie atrinktus strateginės svarbos veiksmus“. Informacijai įvesti naudotinas šablonas paskelbtas [SFC2021](#) interneto svetainėje.

Skirtingi strateginės svarbos veiksmų įgyvendinimo etapai, įskaitant pagrindinius reikalavimus, dalyvius, laikotarpį ir teisinį pagrindą

	 Programavimas	 Atranka	 Stebėseną	 Komunikacija ir matomumas	
Kas?	Planuojamų strateginės svarbos veiksmų sąrašas ir tvarkaraštis	Strateginės svarbos veiksmų pasirinkimas ir Komisijos informavimas	Įgyvendinimo pažangos stebėseną Informacijos teikimas metinėms peržiūroms	Paramos, ypač skirtos strateginės svarbos veiksams, matomumo užtikrinimas	Informacinio renginio / veiklos organizavimas
Kas?	Valstybė narė	Vadovaujančioji institucija	Stebėsenos komitetas Valstybė narė ir atitinkama vadovaujančioji institucija	Valstybė narė	Paramos gavėjas
Kada?	Programos pateikimo metu	Per vieną mėnesį nuo atrankos	Stebėsenos komitetas: bent kartą per metus Įgaliotasis atstovas: kartą per metus	Per 2021–2027 m.	Projekto įgyvendinimo metu
BNR straipsnis	22 straipsnio 3 dalis 3 priedėlis	73 straipsnio 5 dalis	38 straipsnio 3 dalis, 40 straipsnio 1 dalies g punktas ir 41 straipsnio 3 dalis	46 straipsnio a punktas	50 straipsnio 1 dalies e punktas

Atkreipkite dėmesį, kad konkretūs INTERREG reglamento straipsniai taikomi INTERREG, kaip nurodyta ankstesnėse šio dokumento dalyse.

INFORMAVIMAS YRA ESMINĖ FUNKCIJA

Kad strateginės svarbos
veiksmai būtų matomi

02

Kokių komunikacijos ir matomumo reikalavimų turi laikytis valstybės narės, vadovaujančiosios institucijos ir strateginės svarbos veikslių paramos gavėjai?

Valstybės narės, vadovaujančiosios institucijos ir paramos gavėjai turi pripažinti, kad gavo ES fondų paramą, užtikrinti didesnę matomumą ir informuoti apie strateginės svarbos veiksmus bei jų pasiekimus. Atsižvelgiant į šiuos tikslus, pagrindiniai matomumo elementai yra ES emblema ir pareiškimas apie (bendrą) finansavimą. Šie reikalavimai pateikti BNR skyriuje *Matomumas, skaidrumas ir komunikacija (46–50 straipsniai)* ir **IX priede**.

Koks yra valstybių narių ir vadovaujančiųjų institucijų vaidmuo?

BNR **46 straipsnio a dalis**:

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad:

- (a) *parama būtų matoma vykdant bet kokią veiklą, susijusią su fondų lėšomis remiamais veiksmais, visų pirma strateginės svarbos veiksmus;*

Šiuo tikslu svarbi funkcija tenka **vadovaujančiajai institucijai**, nes skirtingų lygmenų bendradarbiavimas **valstybėje narėje** leidžia remti specialius informavimo veiksmus ir sustiprinti žinutes. Be to, vadovaujančioji institucija laikoma natūralia projektų komunikacijos partnere – glaudus bendradarbiavimas su paramos gavėjais padeda užtikrinti didesnę matomumą.

Siekdamos pradėti bendradarbiavimą **vadovaujančiosios institucijos** gali pakviesti paramos gavėjus dalyvauti programos, institucijų ir išorės renginiuose; įtraukti strateginės svarbos veiksmus į kasdienę komunikaciją programų kanaluose; pristatyti strateginės svarbos veiksmus programų socialinių tinklų kanaluose; koordinuoti jų dalyvavimą bendrame interneto portale; arba vykdyti kitą veiklą skatindamos jų pasiekimus.

Be to, **vadovaujančioji institucija** užtikrina, kad Komisijai paprašius jai būtų suteikta komunikacijos ir matomumo medžiaga, taip pat ir paramos gavėjų lygmeniu, tačiau paramos gavėjai ar vadovaujančioji institucija dėl to neturėtų patirti didelių papildomų išlaidų ar didelės administracinės naštos, kaip numatyta BNR **49 straipsnio 6 dalyje** pateiktose sąlygose.

Koks yra paramos gavėjų vaidmuo?

Kaip nurodyta BNR **50 straipsnio 1 dalies** e punkte:

1. Paramos gavėjai ir finansines priemones įgyvendinantys subjektai veiksmui suteiktą fondų paramą, įskaitant pagal 62 straipsnį pakartotinai panaudotus išteklius, nurodo tokiais būdais:

(e) strateginės svarbos veikslių ir veikslių, kurių visos išlaidos viršija 10 000 000 EUR, atveju surengia atitinkamai komunikacinį renginį ar veiklą ir laiku įtraukia Komisiją bei atsakingą vadovaujančiąją instituciją.

Renginį ar veiklą reikėtų išnaudoti kaip progą pristatyti projekto darbą visuomenei ir parodyti teigiamus pokyčius šaliai ir regionui, t. y. projekto svarbą siekiant konkretaus programos tikslo.

Kartu tai puiki galimybė parodyti ryšį tarp projekto tikslo, jo aktualumo nacionaliniam vystymuisi ir indėlio į ES prioritetus. Galiausiai, komunikacinių renginių ar veiklos organizavimas leidžia piliečiams matyti, kaip konkretūs vykdomi projektai daro Europą konkurencingesnę, ekologiškesnę, labiau susietą, socialiai teisingesnę ir artimesnę piliečiams.

Kodėl 50 straipsnio 1 dalies e punkte minimi projektai, kurių visos išlaidos viršija 10 000 000 EUR? Ar jie skiriasi?

BNR 50 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyti reikalavimai dviejų rūšių projektams: strateginės svarbos veiksmy ir veiksmy, kurių visos išlaidos viršija 10 000 000 EUR.

Kaip minėta, strateginės svarbos veiksmus galima apibrėžti atsižvelgiant į jų finansinį dydį, bet nebūtinai ir ne tik pagal jį (pvz., strateginės svarbos veiksmas gali būti ir 250 000 EUR vertės projektas, kuris reikšmingai prisideda prie programos tikslų dėl savo novatoriško pobūdžio, ir 12 500 000 EUR vertės projektas).

Kalbant apie antrąją rūšį, ji susijusi su visais projektais, kurių biudžetai viršija 10 000 000 EUR, o INTERREG atveju – 5 000 000 EUR. Šiems projektams taip pat reikalingas komunikacinis renginys ar veikla, tačiau strateginės svarbos veiksams taikomi komunikacijos ir matomumo reikalavimai yra dar didesni.

Kokį vaidmenį atlieka komunikacijos pareigūnai ir komunikacijos veiklos koordinatoriai?

Programos **komunikacijos pareigūnas** nustato tikslią veiklą, kuria siekiama didinti strateginės svarbos veiksmy matomumą ir padėti piliečiams suprasti, ką ES daro jų labui. Atsižvelgdamas į skyriuose apie komunikaciją numatytą bendrą požiūrį į programos komunikaciją, komunikacijos pareigūnas gali nustatyti papildomą auditoriją ir komunikacijos priemones, komunikacijos tikslus, formatus, biudžetą, kad rastų geriausią būdą informuoti apie strateginės svarbos veiksmus.

Labai rekomenduojama, kad nacionalinis **komunikacijos veiklos koordinatorius** glaudžiai bendradarbiautų su komunikacijos pareigūnais siekdamas sustiprinti žinutes ir koordinuoti komunikaciją tarp fondų.

Kaip galėtų atrodyti komunikacinis renginys ar veikla?

Siekiant didesnio matomumo, strateginės svarbos veiksams būtina organizuoti **komunikacinį renginį ar veiklą** BNR 50 straipsnio 1 dalies e punkte nustatytomis sąlygomis. Renginys ir veikla gali būti vykdomi įvairiomis formomis. Keli jų pavyzdžiai:

Atkreipkite dėmesį, kad tai tik iliustraciniai pavyzdžiai.

Kaip užtikrinti, kad strateginės svarbos veikslių renginiai ar veikla patrauktų dėmesį?

Organizuodami renginį ar veiklą paramos gavėjai turėtų remtis komunikacijos metodais, kurie puikiai veikia atitinkamoje šalyje ir programos srityje, ir pritaikyti juos konkrečiam projektui. Reikalingas kruopštus planavimas ir labai svarbus ES paramos pripažinimas – viso renginio ar veiklos metu paramos gavėjai turi naudoti ES emblema ir pareiškimą apie (bendrą) finansavimą (BNR **47 straipsnis ir IX priedas**). Siekiant didesnės renginio ar veiklos sklaidos ir matomumo, būtų galima atsižvelgti į toliau nurodytą praktiką.

- Dideliam matomumui labai svarbus **patikimas komunikacijos metodas**. Sėkmingi renginiai ar veikla neapsiriboja organizavimu – tam reikia visapusiško komunikacijos metodo.
- Turėtų būti informuojama apie projektų **laimėjimus**, t. y. parodoma, kaip jie politiką paverčia konkrečiais rezultatais ir kaip šie rezultatai veikia piliečių gyvenimo kokybę.
- Žiniasklaidos susidomėjimą didins vadovaujančiųjų institucijų, Komisijos **atstovų** ir kitų aukšto lygio ar gerai žinomų atstovų įtraukimas.
- Matomumą didins darbas su **žurnalistais** ir su renginiu ar veikla susijusių žiniasklaidos bei spaudos galimybių kūrimas.
- Pasiiekti projekto **auditoriją** yra svarbu, tačiau, atsižvelgiant į šių projektų svarbą, renginiu ar veikla turėtų būti pasiekama ir platesnė auditorija, kuri paprastai nežino apie ES projektus.
- Veikla **socialiniuose tinkluose** yra labai svarbi prieš renginį ar veiklą, jų metu ir jiems pasibaigus. Pasirūpinkite, kad naudotų gavėjai naudotų skirtingas platformas ir gautų nuotraukų, vaizdo ir garso įrašų sklaidai ir matomumui didinti.
- Vadovaujančiųjų institucijų pagalba **paramos gavėjams** vykdant komunikaciją yra gerai veikiantis ir pasitvirtinęs metodas, dėl kurio komunikacija tampa veiksmingesnė.

Kaip vadovaujančiosios institucijos galėtų remti strateginės svarbos veiksmus vykdant komunikaciją?

Svarbu ne tik užtikrinti, kad **paramos gavėjai** pripažintų ES fondų paramą, bet ir teikti paramą projektams pagal toliau pateiktus matomumo ir informavimo reikalavimus – tai padeda organizuoti įtaigius renginius ir veiklą. Šiuo požiūriu **valstybės narės** ir **vadovaujančiosios institucijos** galėtų:

#1

Supažindinti paramos gavėjus su jų pareigomis ir įsipareigojimais prieš pradėdant įgyvendinimą, pvz., surengti pristatomojus susitikimus;

#5

Įtraukti išorės komunikacijos specialistus arba agentūras, kad jos teiktų individualiai pritaikytą paramą strateginės svarbos veikslių komunikacijai, pvz., socialinių tinklų ar renginių valdymo ekspertus;

#2

Pasiūlyti individualiai pritaikytus komunikacinius renginius ar veiklą, kuriuos galėtų rinktis paramos gavėjai, atsižvelgdamos į ankstesnę patirtį, įgytą vykdant didelius ar panašius projektus bei taikant gerai veikiančius formatus;

#6

Padėti paramos gavėjams palaikyti ryšius su žiniasklaida, pvz., teikiant informaciją pranešimams spaudai, t. y. citatas (tiek iš vadovaujančiosios institucijos, tiek iš EB), ir atkreipiant dėmesį į svarbius elementus, kuriuos reikia pabrėžti (pvz., ES biudžetą);

#3

Informuoti paramos gavėjus apie jų pareigas ir teikti susijusią pagalbą, pvz., paskelbti gaires apie komunikacijos ir matomumo taisykles, informuoti apie gerus pavyzdžius, teikti patarimus ir sumanius sprendimus, kaip išnaudoti ES emblema ir pareiškimą ir pan.;

#7

Dirbti su paramos gavėjais vykdant komunikaciją: bendradarbiauti kuriant projekto vaizdo įrašus, tinklalaidę ar kitą garso ir vaizdo medžiagą, organizuoti mokamas akcijas per žiniasklaidą ar socialinius tinklus ir užtikrinti, kad būtų laikomasi matomumo reikalavimų;

#4

Organizuoti strateginės svarbos veikslių paramos gavėjams skirtus internetinius seminarus ir mokymus, apimančius komunikaciją, matomumą, o kartu ir kitas temas;

#8

Nustatyti bet kokią kitą programai tinkamą paramos veiklą.

Kas bus, jei paramos gavėjas nesuorganizuos komunikacinio renginio ar veiklos ir neįtrauks Komisijos ir vadovaujančiosios institucijos?

Strateginės svarbos veiksmų paramos gavėjas privalo pripažinti fondų paramą laikydamasis konkrečių BNR nuostatų (**50 straipsnis**). Jeigu taip nėra ir *jeigu nesiiimta taisomųjų veiksmų, vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į proporcingumo principą, taiko priemones ir panaikina iki 3 % fondų paramos, skiriamos atitinkamam veiksmui* (BNR **50 straipsnio 3 dalis**). Taisomieji veiksmai turėtų būti atliekami taip pat, kaip ir bet kuri kita finansinė pataisa, taikoma pagal BNR **103 straipsnį**.

Kaip dar padaryti strateginės svarbos veiksmus labiau matomus?

Siekiant skleisti žinutes apie strateginės svarbos veiksmus skirtingoms auditorijoms ir skirtingais kanalais, valstybėms narėms ir vadovaujančiosioms institucijoms siūloma sukurti sinergiją tarp komunikacijos metodo, kurį jos taiko strateginės svarbos veiksams, ir kitų BNR matomumo reikalavimų. Šiuo tikslu valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos galėtų:

- pristatyti strateginės svarbos **veiksnius bendruose interneto portaluose** ir **programų interneto svetainėse** (pvz., skiriant specialų skirsnį strateginės svarbos veiksams ir jų pasiekimams);
- sustiprinti informacijos sklaidą per visus fondus, programas ir tinklus ir apie tai informuoti suinteresuotąsias šalis, **komunikacijos koordinatoriui** imantis iniciatyvos;
- dauginti žinutes ir skatinti bendradarbiavimą su naujais veikėjais per nacionalinius tinklus (pvz., EDIC, kitus komunikacijos specialistų tinklus, universitetus).
- įtraukti informaciją apie strateginės svarbos veiksmus į **veiksmų sąrašą** standartizuotu formatu (pvz., prieš unikalų veiksmo kodą naudoti priešdėlį „OSI“, kaip nurodyta BNR **49 straipsnio 3 dalyje**, arba pridėti konkretų stulpelį apie strateginės svarbos veiksmus veiksmų sąrašė). Ši informacija padės padaryti šiuos veiksmus labiau matomus „Kohesio“ žemėlapyje ir duomenų bazėje. Be to, valstybės narės, vadovaujančiosios institucijos ir paramos gavėjai raginami pateikti papildomos matomumą didinančios medžiagos, pvz., nuotraukų ir vaizdo įrašų, kurie galiausiai prisidės prie išsamesnės informacijos „Kohesio“ portale.

Kaip paramos gavėjai turėtų įtraukti Komisijos ir vadovaujančiosios institucijos atstovus?

Pagal šį reikalavimą **paramos gavėjai** raginami organizuoti komunikacinį renginį ar veiklą ir įtraukti Komisiją ir vadovaujančiąją instituciją, tačiau paramos gavėjams taip pat suteikiama galimybė padidinti savo darbo matomumą. Šiuo tikslu paramos gavėjai skatinami glaudžiai bendradarbiauti su **vadovaujančiąja institucija** ir užtikrinti, kad **Komisija** būtų laiku informuojama apie komunikacinį renginį ar veiklą.

Siūloma, kad **Komisijai** skirtame kvietime būtų pateikta pagrindinė projekto informacija, nurodytas laikas, vieta, renginio ar veiklos pobūdis, formatas, numatomas Komisijos atstovo vaidmuo renginyje ar veikloje (pageidautina, kad vaidmuo būtų aktyvus, pvz., kalbos pasakymas) ir numatomas indėlis. Geriausia, kad kvietimas būtų išsiųstas prieš du ar tris mėnesius.

Kalbant apie **vadovaujančiosios institucijos** įtraukimą, geriausią būdą tai pasiekti paramos gavėjams siūloma išsiaiškinti glaudžiai bendradarbiaujant su vadovaujančiąja institucija.

Gerąja laikoma tokia praktika, kai vadovaujančiosios institucijos informuoja Komisiją apie būsimus strateginės svarbos veiksmų komunikacinius renginius ar veiklą per [SFC2021](#) matomumo, skaidrumo ir komunikacijos modulį. Vadovaujančiosios institucijos gali laikytis šios praktikos, kad prisidėtų prie savalaikio dalijimosi informacija ir veiktų kaip tarpininkės tarp strateginės svarbos veiksmo ir Komisijos. Atkreipkite dėmesį, kad atsakomybė įtraukti Komisiją ir vadovaujančiąją instituciją tenka paramos gavėjui.

Ar galima naudoti kitą pavadinimą informuojant apie strateginės svarbos veiksmus?

Vykdamt piliečiams ir kitoms auditorijoms skirta komunikaciją, svarbu išskirti du strateginės svarbos veiksmų aspektus:

1. **Strateginį aspektą**, t. y. konkretaus strateginės svarbos veiksmo ir jo pasiekimų svarbą sprendžiant programos ir šalies uždavinius bei poreikius;
2. **ES aspektą**, t. y. strateginės svarbos veiksmų, kaip pavyzdinių sanglaudos politikos iniciatyvų visose valstybėse narėse ir regionuose, vaidmens pripažinimą.

Komisija siūlo taikyti abiem aspektams pritaikytą metodą – pvz., vartojant terminą „**strateginiai ES projektai**“ galėtų būti atsižvelgiama į abu aspektus.

Ką verta žinoti apie kitų valstybių narių ir vadovaujančiųjų institucijų pavyzdžius ir praktiką informuojant apie strateginės svarbos veiksmus?

Yra įvairių komunikacijos metodų, kuriuos valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos taiko strateginės svarbos veiksmams ir panašaus pobūdžio projektams, taip pat vykdamt komunikaciją siūloma taikyti įvairius pasitvirtinusių veiksmus. Toliau pateikiami keli pavyzdžiai, kuriuos būtų galima panaudoti informuojant apie strateginės svarbos veiksmus.

